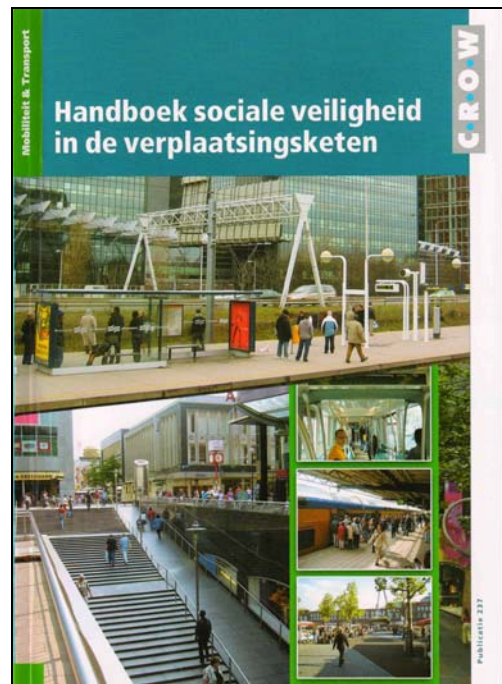

Handboek sociale veiligheid in de verplaatsingsketen

CROW-publicatie 237 (mei 2007) is bestemd voor gemeenten, adviesbureaus, architecten en stedenbouwkundigen. Te bestellen bij CROW, Postbus 37, 6710 BA Ede of www.crow.nl/shop (€ 44,= incl. BTW en verzendkosten).

Het handboek biedt een handvat als het gaat om het aspect veiligheid bij ontwerp, (her-)inrichting en onderhoud beheer van openbare ruimten in relatie tot een veilige (openbaar) vervoerketen. Tevens biedt het inzicht in de nieuwe ontwikkelingen op dit gebied.

□

Samenvatting

Sociale Veiligheid in de openbare ruimte is een onderwerp waarmee we dagelijks worden geconfronteerd. Is het niet direct, vanwege een onveilig gevoel (subjectieve onveiligheid) of bedreiging (objectieve onveiligheid), dan wel via de media. Iedere dag weer staan er artikelen in de kranten over agressie en geweld in de openbare ruimte dan wel verblijfsgebieden, zoals winkelgebieden en op OV-verveersknooppunten. Ook op de agenda's van politici en beleidsambtenaren zien we het onderwerp sociale veiligheid steeds vaker (terugkeren).

Locaties in de openbare ruimte waar weinig mensen aanwezig zijn, worden vaak als onveilig ervaren terwijl er objectief gezien mogelijk minder incidenten plaatsvinden. Echter, ook locaties waar wel mensen aanwezig zijn, kunnen als sociaal onveilig worden ervaren. Het gevoel van veiligheid hangt namelijk ook van de aanwezige personen af. Locaties waar hangjongeren, zwervers of drugsgebruikers domineren, worden vaak als sociaal onveilig ervaren.

Ook onoverzichtelijke paden, slecht toegankelijke locaties, slecht verlichte gangen, onveilige situaties en/of combinaties dragen bij aan het gegeven dat mensen zich tijdens een verplaatsing onveilig voelen.

Persoonsgerelateerde criminaliteit, overlast en subjectieve veiligheid hebben invloed op het (verplaatsings-) gedrag en daarmee op de locaties waar mensen zich willen ophouden: 'Welke route neem ik en op welk tijdstip?'. Zo kan een onveilige situatie in een bepaald gebied of op een bepaalde locatie leiden tot het gebruiken van de auto in plaats van het openbaar vervoer of tot het kiezen van een ander winkelcentrum.

Een omgeving die rommelig is, waar vuil ligt en waar vernielingen hebben plaatsgevonden, roept ook een onprettig gevoel op.

Dat de aandacht voor Sociale Veiligheid vruchten begint af te werpen, blijkt uit diverse onderzoeken die aantonen dat het gevoel van veiligheid in de openbare ruimte toeneemt.

Echter, ondanks dit positieve resultaat valt er nog veel te doen, met name daar waar het gaat om de inrichting van de infrastructuur.

Van belang is dat de hele verplaatsingsketen wat inrichting betreft zo'n uitstraling heeft dat iedereen zich veilig voelt. Niet alleen de inrichting en de vormgeving van elementen en gebouwen in de openbare ruimte spelen hierbij een belangrijke rol, ook beheer en onderhoud, alsmede (camera)toezicht zijn belangrijk als het gaat om sociale veiligheid tijdens een verplaatsing dan wel tijdens het ophoud op een locatie.

□

Inhoud Handboek sociale veiligheid in de verplaatsingsketen

Samenvatting

1 Inleiding

- 1.1 Sociale veiligheid
- 1.2 Sociale veiligheid en aandacht
 - 1.2.1 Media
 - 1.2.2 Projecten en instrumenten
- 1.3 Sociale veiligheid en verplaatsingsgedrag
- 1.4 Aandachtspunten handboek

2 Locaties

- 2.1 Woonwijken
 - 2.1.1 Veiligheid woonwijk algemeen
 - 2.1.2 Looproutes in woonwijken
 - 2.1.3 Fietsroutes in woonwijken
- 2.2 Winkel- en uitgaansgebieden
 - 2.2.1 Veiligheid in winkelgebieden
 - 2.2.2 Veiligheid in uitgaansgebieden
- 2.3 Bedrijven-/kantoreengebieden

3 Toegankelijkheid openbaarvervoersknooppunten

- 3.1 Bus-/tramhalte
 - 3.1.1 Functionele eisen
 - 3.1.2 Factoren Sociale Veiligheid

- 3.1.3 Soorten halteplaatsen en gewenst voorzieningenniveau
- 3.2 Stationsgebieden
 - 3.2.1 Inrichting
 - 3.2.2 Stallingsmogelijkheden voor de fiets
 - 3.2.3 Parkeermogelijkheden voor de auto (P+R)
 - 3.2.4 Overige voorzieningen
 - 3.2.5 Veiligheidsarrangementen: Integrale aanpak beheer, onderhoud en handhaving

4 Modaliteiten

- 4.1 Bus/tram
- 4.2 Metro
- 4.3 Trein

5 Additionele voorzieningen

- 5.1 Mobiele telefoon
- 5.2 SOS-zuilen
- 5.3 Public Displays
- 5.4 Cameratoezicht
 - 5.4.1 In- en uitvoering van cameratoezicht
- 5.5 Infozuilen

6 Checklists sociale veiligheid naar aandachtsgebieden

- 6.1 Checklist sociale veiligheid loop- en fietsroutes
- 6.2 Checklist sociale veiligheid (fiets)-tunnels/bruggen/viaducten
- 6.3 Checklist sociale veiligheid parkeergarages
- 6.4 Checklist sociaal veilige haltes
- 6.5 Checklist sociaal veilige inrichting stations
- 6.6 Checklist stallingsmogelijkheden voor de fiets
- 6.7 Checklist sociale veiligheid P+R/transferia

7 Slotwoord

Literatuur

Bijlagen:

- Bijlage I Maatregelen uit Aanvalsplan Sociale Veiligheid Openbaar Vervoer
- Bijlage II Categoriëring halteplaatsen
- Bijlage III Voorzïeningenniveau halteplaatsen

□st28112007